

Kucher O.V., Sahno A.A.

Vinnitsa Finance-University of Economics

THE SYSTEM OF INDICATORS CHARACTERIZING CASH FLOW

Summary

This article explores the main indicators characterizing the cash flows of the enterprise. Analysis of cash flows is carried out for assessing the ability of the company to earn cash in the amount and within the time required for the implementation of the planned expenditure. Analysis of cash flows using the Scorecard – assessing the ability of the company to earn cash in the amount and within the time required for the implementation of the planned expenditure.

Keywords: money, movement, system, performance, analysis, enterprise.

УДК 330.341.1:658.114.44

КОРПОРАТИВНІ СХЕМИ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ

Литвин І.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Досліджено теоретичні аспекти корпоративного венчурингу. Вивчено форми організування корпоративних венчурів та венчурних фондів. Охарактеризовано діяльність найуспішніших корпоративних інвесторів, що діють на світовому ринку венчурного капіталу, за галузевим, географічним спрямуванням та використовуваними інвестиційними стратегіями. **Ключові слова:** схеми венчурного інвестування, корпоративний венчуринг, корпоративні венчурні стратегії, стартапи, венчурні фонди.

Постановка проблеми. Венчурний бізнес сприяє розвитку нових інноваційних технологій, дозволяє тим самим підвищувати економічний рівень розвитку регіонів завдяки активізації підприємницької діяльності, збільшенню робочих місць та виробленню регіонального доданого продукту. В умовах негативного та несприятливого впливу макроекономічних чинників на розвиток підприємницької діяльності в Україні, коли молоді інноваційно-технологічні фірми не можуть отримувати весь спектр необхідних для їх активного розвитку фінансових ресурсів та підтримки з боку органів місцевої і центральної влади, відсутність в регіонах ефективно діючої венчурної та інноваційної інфраструктури одним із шляхів підтримки інноваційного підприємництва в нашій країні є використання корпоративних схем венчурного фінансування проектів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Огляд джерел літератури показав, що за історію розвитку венчурного бізнесу поширеними є різні схеми венчурного фінансування проектів: класичні, внутрішні, зовнішні [1, с. 81]. Особливості утворення класичних венчурних організацій ретельно описані у [1, с. 75-161]. Внутрішня схема венчурного фінансування передбачає створення в структурі корпорації різних форм інноваційних організацій та інвестиційних компаній для їх фінансування: венчурних підрозділів, груп; відносно незалежних організацій типу «спін-аут» та «спін-офф»; дочірніх інвестиційних компаній – венчурних фондів. Для забезпечення внутрішньої схеми венчурного фінансування проектів крупний бізнес може створювати у своїй групі кептивні або семікептивні венчурні фонди [1, с. 44]. Вивчення джерел літератури показало, що корпоративні венчурні фонди досить активно співпрацюють з провідними університетами та науковими інститутами [2]. Крім вищезазначених форм компанії можуть застосовувати гібридні або зовнішні схеми підтримки інновацій, що передбачають дольову участь материнської компанії у різних інноваційних проектах, виступаючи у якості співінвестора незалежних венчурних фондів [1, с. 241-252].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Причини низької активності та розвитку вітчизняного венчурного корпоративного венчурингу криються у недостатній зацікавленості вітчизняних компаній, корпорацій для втілення таких схем впровадження інновацій, відсутності достатнього досвіду та юридичного забезпечення умов створення фондів на території України. Інноваційний розвиток багато компаній ставлять на другий план, що зумовлене зокрема недостатньою конкурентною боротьбою між компаніями за споживача. Недостатнє науково-теоретичне вивчення проблем застосування корпоративних механізмів підтримки інновацій у вітчизняній літературі зумовлене багато в чому нерозвиненістю схем венчурного фінансування українських інноваційних проектів [1-6]. Ось чому, актуальним залишається вивчення та втілення кращого світового досвіду корпоративного венчурного фінансування проектів на вітчизняних підприємствах.

Цілі статті. З огляду на актуальність вивчення механізмів підтримки інноваційної діяльності шляхом застосування корпоративних схем венчурного інвестування проектів, а також зважаючи на недостає наукове вивчення даної проблеми, цілями статті є: дослідження теоретичних аспектів внутрішнього венчурного підприємництва або корпоративного венчурингу; вивчення форм організування корпоративних венчурів та венчурних фондів; огляд історії створення та діяльності найуспішніших корпоративних венчурних фондів, що діють на світовому ринку венчурного капіталу; аналізування портфелів проектів відомих корпоративних венчурних фондів за галузевим та географічним спрямуванням; дослідження стану розвитку корпоративного ринку венчурного капіталу та діяльності міжнародних венчурних фондів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Потужні транснаціональні компанії з метою розвитку існуючого бізнесу, пошуку перспективних напрямів своєї діяльності витрачають значні кошти на інновації, на НДДКР (табл. 1).

Таблиця 1
Компанії-лідери за інвестиціями в НДДКР
у 2013 р. [7]

Ранг	Компанії-лідери за інвестиціями в НДДКР	Витрати на НДДКР, млрд. дол. США	Доходи, млрд. дол. США
1.	Volkswagen	11,4	247,8
2.	Samsung	10,4	178,6
3.	Roche	10,2	48,5
4.	Intel	10,1	53,3
5.	Microsoft	9,8	73,7
6.	Toyota	9,8	267,0
7.	Novartis	9,3	56,7
8.	Merck	8,2	47,3
9.	Pfizer	7,9	59,0
10.	Johnson & Johnson	7,7	67,2

Однак, у більшості випадків такі компанії не можуть протистояти молодим інноваційно-технологічним фірмам у якості, креативності інноваційних розробок. Крупним компаніям стає складніше втримати кваліфікованих науково-технологічних фахівців у своїй структурі через бажання останніх займатись вільним підприємництвом і реалізацією своїх розробок за допомогою венчурного капіталу. За таких висококонкурентних умов потужні великобюджетні компанії змушені шукати нові форми взаємодії із зовнішнім світом для реалізації інноваційних процесів та оновлення асортименту своїх продуктів.

Як показує практика корпоративного підприємництва, успішною формою вирішення технологічних завдань розвитку великого бізнесу, втілення кращих ідей з ринку, зниження ризиків реалізації інноваційних проектів є залучення компаній до корпоративного венчурингу, під яким слід розуміти процес створення, інкубування та розвитку венчурних стартапів під опікою крупної материнської компанії [1-6]. Варто зазначити, що серед основних способів інноваційного підприємництва великого бізнесу корпоративний венчуринг – найбільш ефективний спосіб корпоративного підприємства.

Отже, корпоративний венчуринг тісно пов'язаний із вкладенням корпоративних інвестицій дочірніх венчурних фондів материнської компанії у відносно незалежні організації типу спін-офф та спін-аут, що утворені працівниками-інноваторами такої компанії, або незалежні стартапи з метою реалізації потенціалу розширення своєї основної діяльності, виходу на нові ринки збуту, пошуку шляхів досягнення ефекту масштабу та розподілу ризиків, і, таким чином, підвищення рівня доходності, а отже і розвитку в умовах потужної конкурентної боротьби за споживачів.

Різні цілі, які ставлять перед собою компанії, дозволяють говорити про використання ними різних підходів до процесу корпоративного венчурного інвестування [1, 6, 8]. Компанії можуть обрати інкубаційний підхід, який передбачає орієнтацію на пошук проривних напрямів розвитку шляхом залучення талановитих винахідників для створення та «вирощування» стартапів. Інвестиційний підхід полягає у вивченні нових ринків і орієнтуванні на створенні реальних опціонів росту фірми, забезпеченні приросту рентабельності вкладених інвестицій та вартості компанії. Підхід зі створення альянсів передбачає науково-технологічну та виробничу кооперацію для максимального використання ефек-

ту масштабу та розподілу ризиків інноваційної та інвестиційної діяльності. Гібридний підхід дозволяє поєднувати вищеперераховані підходи з метою оптимального використання ресурсів компанії за певних умов та ситуації.

Компанії, що прагнуть застосувати схеми корпоративного венчурингу, мають чітко усвідомити і обирати одну або декілька із відомих корпоративних венчурних стратегій залежно від цілей інвестування та ефекту синергії [6, 8]: стратегія драйвінгового інвестування, стратегія компліментарного інвестування, стратегія розкриття нових можливостей (опціонна стратегія), стратегія пасивного інвестування.

Стратегія драйвінгового інвестування передбачає наявність тісного зв'язку із поточною стратегією розвитку материнської компанії та інноваційних стартапів, можливості максимального досягнення синергічного ефекту компанією від використання результатів діяльності стартапу. Стратегія компліментарного інвестування полягає у стимулюванні попиту на свої товари шляхом активізації попиту на інноваційні продукти стартапу. Цю стратегію застосовують для взаємодоповнювальних товарів та продуктів суміжних галузей. Опціонна стратегія дозволяє інвестувати кошти в «трендові» продукти, які не пов'язані із основним видом бізнесу, але можуть дати початок новим напрямам розвитку інвестуючої компанії. Стратегія пасивного інвестування застосовується для інвестування молодих фірм, які абсолютно не пов'язані з основною діяльністю компанії. Важливою умовою інвестування є прогнози досягнення привабливих фінансових показників за результатами таких інвестиційно-інноваційних проектів [1, 6, 8].

Залежно від фінансових, інвестиційних та інноваційних цілей, підходів та стратегій корпоративного венчурингу компанії можуть обирати різні форми організування корпоративних венчурних фондів. Однією із них є створення фонду без реєстрації юридичної особи. У такому випадку фонд виступає структурним відділом компанії, що оцінює та обирає перспективні проекти для фінансування. Суттєвими недоліками такої форми корпоративного венчурного фонду є залежність наповнення такого фонду від результатів основної діяльності компанії, а також тривалі бюрократичні процедури затвердження інвестиційних рішень в структурі материнської компанії, складність проведення додаткових раундів венчурного інвестування. Відсутність необхідності реєстрації нової юридичної особи є перевагою таких фондів венчурного капіталу.

Іншою формою є створення окремої юридичної особи у формі партнерства з обмеженою відповідальністю. Такі фонди можуть належати 100% власності компанії або бути дочірніми компаніями венчурного капіталу. Незалежність дочірнього фонду від результатів основної діяльності материнської компанії, можливість залучення зовнішніх інвесторів, а отже і розподілу ризиків, залучення досвіду організацій-партнерів, автономність інвестиційного фонду у прийнятті рішень формують суттєві переваги дочірньої форми венчурного фонду. А от необхідність одноосібного створення нової юридичної особи, прийняття 100% управлінських та фінансових ризиків діяльності, потреба у залученні професійної команди менеджерів та розроблення привабливих для них схем мотивування можна віднести до недоліків створення корпоративних венчурних фондів за умови належності 100% власності компанії. Однак, можливість вільного визначення напрямів, галузей та стадій венчурного інвестування

проектів покривають негативні риси такої форми фондів.

У випадку створення окремої юридичної особи корпоративні венчурні фонди мають таку ж структуру управління, що й незалежні венчурні фонди. Структура фонду у формі партнерства з обмеженою відповідальністю передбачає участь різних за обов'язками та відповідальністю осіб:

– повний учасник (генеральний партнер – «General partner») очолює венчурний фонд та відповідає за управління його активами, несе повну відповідальність за борги і зобов'язання товариства з обмеженою відповідальністю.

– партнери з обмеженою відповідальністю («Limited partners») – вкладники, до яких належать материнські фірми – ініціатори, засновники таких фондів, інші зовнішні інвестори: публічні та корпоративні, державні та недержавні пенсійні фонди, незалежні фонди розвитку тощо. Вони несуть обмежену відповідальність за боргами та зобов'язаннями венчурного фонду.

До структури управління венчурного фонду належать різні посадові особи, що мають своє значення у ієрархічній драбині: венчурні партнери («Venture partners») – керівники вищого рівня

управління, що здійснюють пошук інвестиційних можливостей зростання фонду; головні партнери («Principals») – менеджери середнього рівня управління, старші асоційовані партнери з досвідом роботи; асоційовані члени («Associates») – нижчий рівень управління (роль стажерів, учнів) в структурі венчурного фонду; підприємці -в- резиденції («Entrepreneur-in-residence») – експерти в предметних сферах бізнесу, що працюють на тимчасовій основі, забезпечують виконання «due diligence», готують умови для укладання потенційних венчурних угод, залучаються для розвитку венчурних фірм від ідей до запуску старт-апів, тісно співпрацюють з портфельними компаніями, часто займаючи в них керівні посади [3-5].

Огляд ринку корпоративного венчурного інвестування [9] дозволив виділити TOP-10 компаній, які стали найбільш успішними за отриманим приростом вкладених інвестицій та вартісними обсягами здійснених «виходів» з венчурних портфельних компаній у 2013р. У табл. 2 узагальнена інформація щодо особливостей створення, функціонування провідних корпоративних інвесторів, використовуваних ними венчурні стратегії та підходи до інвестування інновацій.

Таблиця 2

TOP-10 корпоративних венчурних інвесторів у 2013 р.

Назви та характеристика венчурних фондів	Використовувані підходи та стратегії корпоративного венчурного інвестування	Вартісні обсяги «виходів» з венчурного бізнесу, млн. дол. США
SVB Capital – інвестиційна компанія, що входить до ФПГ SVB Financial Group разом із Silicon Valley Bank та ін. SVB Capital керує портфелем компаній ФПГ за допомогою створених венчурних та фондів прямих інвестицій. В 1995 р. було інвестовано власний капітал ФПГ, а з 2000 р. за участю SVB Capital були створені фонди від зовнішніх коштів інвесторів. ФПГ має розгалужену мережу з 27 офісів в США, Індії, Китаї, Ізраїлі та Великій Британії. Особлива увага на фінансуванні інвестиційних проектів на ринках США та Азії. Штаб-квартира знаходиться в США. Silicon Valley Bank пропонує венчурний та корпоративний венчурний капітал, приватні інвестиції, «ангельське» фінансування та послуги для інноваційних старт-апів.	Інкубаційний підхід. Опціонна стратегія	6300
SAP Ventures – незалежний венчурний фонд, що входить в SAP Group, що є лідером у виробництві програмного забезпечення для бізнесу. Заснований в 1996 році. Офіси компанії знаходяться в США, Німеччині, Британії. У Німеччині створений центр стимулювання інновацій SAP AppHaus, де дизайнери, винахідники і споживачі можуть працювати разом над інноваційними продуктами під опікою SAP Design and Co-Innovation Center.	Підхід створення альянсів. Стратегія компліментарного інвестування	6200
Juniper Networks – створена організація в 1995 р. вихідцем з комп'ютерної лабораторії Computer Science Lab компанії Xerox PARC для випуску апаратного обладнання, зокрема революційних роутерів для швидкого інтернету, відкритої платформи для розробки і запуску мереживних додатків тощо. Ставши в 1999 публічною компанією, Juniper Networks здійснила одне із найуспішніших IPO в історії. Juniper Networks продовжує вкладати кошти в інновації, в тому числі за рахунок укладання угод типу M&A та інтегрування до своєї структури МІТФ у сфері створення високопродуктивних мереж.	Підхід створення альянсів. Стратегія драйвінгового інвестування	6100
Intel Capital – інвестиційний фонд створений корпорацією Intel в 1991 році, який за період свого існування вклав 10,8 млрд. дол. США в більш ніж 1250 компаній у 54 країнах світу. Збалансований портфель компаній Intel Capital дозволив стати публічними більше ніж 200 компаніям в усьому світі, а ще 300 укласти угоди типу M&A. Привабливими секторами для інвестування виступають: розроблення програмного забезпечення та надання мобільних комп'ютерних послуг.	Підхід створення альянсів. Стратегія компліментарного інвестування	3500

<p>SoftBank Capital – інвестиційна компанія, що входить до Softbank Group – світового телекомунікаційного, Інтернет та медіа-конгломерату зі штаб-квартирою в Токіо (Японія). Серед пріоритетних галузей, які компанія підтримує, належать: мобільні програми та пристрої, електронна комерція, інтернет-реклама, соціальні медіа, ігрові та хмарні послуги. Підтримка фірмам надається за перспективи їх інтегрування до Softbank Group. Особлива увага на фінансуванні інвестиційних проектів на ринках США та Азії.</p>	<p>Підхід створення альянсів. Стратегія драйвінгового інвестування</p>	<p>2200</p>
<p>Google Ventures – дочірній венчурний фонд Google Inc, заснований у 2009 р., надає seed-фінансування, венчурний капітал та капітал розвитку для технологічних компаній, що стратегічно не пов'язані з Google. Фонд вклав кошти у більше ніж 200 компаній, у тому числі Uber, Nest, RetailMeNot. Фонд надає підтримку компаніям у сфері дизайну, рекрутингу, маркетингу тощо. Google Ventures фінансує компанії у таких сферах: Інтернет, розробка програмного забезпечення та апаратних засобів, чисті технології тощо.</p>	<p>Інкубаційний підхід. Опційна стратегія</p>	<p>1800</p>
<p>Cisco Systems – світовий лідер у виробництві ІТ-продуктів та мережних технологій, що працює з 1984 року і створив дочірню компанію Cisco Capital, яка спеціалізується на наданні гнучких інноваційних фінансових рішень замовникам Cisco по всьому світу. Штаб-квартири компанії знаходяться в США, Сінгапурі та у Нідерландах. Компанія пропонує програми фінансування малого бізнесу у різних географічних локаціях, зокрема: програму «Easy Lease», кредитні угоди, оперативний та фінансовий лізинг. Програма Easy Lease (дослівно «Легкий лізинг») від Cisco Capital була розроблена спеціально для малих і середніх підприємств, для фінансування проектів з впровадження мережних рішень, управління грошовими потоками і гнучкого використання нових технологій Cisco без авансових витрат.</p>	<p>Гібридний підхід. Поєднання опційної та пасивної стратегій</p>	<p>1600</p>
<p>Qualcomm Ventures – лідер за обсягами інвестицій в бездротові технології, є інвестиційним підрозділом Qualcomm Inc, що входить в Fortune 500. Компанія поширює свої операції по всьому світу, маючи свої регіональні представництва інвесторів в Китаї, Європі, Індії, Ізраїлі, Пд. Кореї, Латинській і Північній Америках. Qualcomm Ventures щорічно проводить змагання QPrize™ – конкурс серед бізнес-планів «seed» організацій, що шукають інвестиції. Мета конкурсу полягає в тому щоб, QPrize виступила в якості каталізатора для переможців, надаючи стартовий капітал для запуску великих ідей і підтримки компаній в їх першому інституційному раунді фінансування.</p>	<p>Інвестиційний підхід. Пасивна стратегія</p>	<p>1300</p>
<p>Nokia Growth Partners – дочірній венчурний фонд Nokia, заснований в 2005р., що позиціонує себе як фонд світового масштабу з підтримки інноваційних фірм на стадії “growth stage” з сумарними активами в управлінні у розмірі 600 млн. дол. США. Команда NGP складається з 12 інвесторів зі США, Китаю, Індії, Європи зі сформованим портфелем із більше 35 зростаючих фірм галузі мобільних технологій. NGP зазвичай інвестує кошти у розмірі від 5 до 15 млн. дол. США. NGP має свої локальні представництва по всьому світі, бере участь у різних схемах та формах венчурного інвестування: «ангельське» фінансування – фінансова участь у більше ніж 1000 старт-апах щорічно; пряме венчурне інвестування шляхом якого було вкладено 1,5 млрд. дол. США у різні венчурні фонди, участь у більше 100 угодах з венчурного фінансування щорічно; зовнішні схеми венчурного фінансування, шляхом створення стратегічних альянсів та співфінансування проектів з такими партнерами мобільної галузі, медіа-групами та іншими онлайн-гравцями.</p>	<p>Гібридний підхід. Поєднання різних стратегій залежно від виду венчурного фонду групи Nokia</p>	<p>942</p>
<p>Samsung Ventures (Samsung Venture Investment Corporation) є інвестором у майбутньо-орієнтований бізнес, надаючи не тільки фінансові ресурси, а й управлінську підтримку МІТФ, технологічні експертизи та допомогу у виведенні продуктів на ринок. Заснована в 1999 р. в Сеулі (Південна Корея) з активами в управлінні в 30 млрд. вон. Акціонерами є підрозділи корпорації Samsung. За своє існування корпорація організувала 16 інвестиційно-технологічних асоціацій для підтримки інноваційних проектів таких напрямів розвитку як: напівпровідники, телекомунікації, програмне забезпечення, Інтернет-технології, біо-енергетика, медична сфера, кіновиробництво. Критеріями вибору фірм для вкладення капіталу виступають можливості росту фірм від старт-ап стадії до IPO. У 2004р. відкрито представництво у США.</p>	<p>Інвестиційний підхід. Пасивна стратегія</p>	<p>815</p>

Примітка: опрацьовано та систематизовано автором

Висновки та пропозиції. Аналізування діяльності десяти найуспішніших корпоративних венчурних фондів за 2013 рік дозволило зробити наступні узагальнення. Зокрема, половина досліджуваних корпоративних венчурних інвесторів (SVB Capital, Qualcomm Ventures, Cisco Systems, Samsung Ventures тощо) використовують опціону та пасивну стратегію, що дозволяє інвестувати кошти в «трендові» продукти, які абсолютно не пов'язані з основною діяльністю компанії, але мають значні потенціали зростання. Інша половина корпоративних інвесторів, які розробляють програмне та апаратне, телекомунікаційне забезпечення (SAP Ventures, Juniper Networks, Intel Capital, SoftBank Capital та Nokia Growth Partners), використовують стратегію, що тісно пов'язує інноваційні страт-апи з основним видом бізнесу інвестора, і одночасно активно створюють стратегічні альянси з незалежними гравцями на ринках, на яких вони працюють. Це дозволяє розвивати основний бізнес компанії інвесторів, суттєво розширювати асортиментну лінійку продуктів таких компаній шляхом інтегрування успішних стартапів до структури компанії. Такі креативні компанії, що мають у своїй структурі різноманітну інноваційно-технологічну інфраструктуру (SVB Capital та Google Ventures) дозволяють застосовувати інкубаційну модель розвитку інновацій.

Щодо галузевих та географічних пріоритетів найуспішніших корпоративних інвесторів за минулий рік можна виокремити 6 інвестиційних компаній світового масштабу, що вкладають кошти у різні регіони, 2 з десяти працюють на ринках Азії та США, 1 – в Європі та США. Цікаво зазначити, що найкращі корпоративні інвестори працюють з програмним, апаратним телекомунікаційним, мереживним обладнанням та Інтернет-технологіями, що дозволяє говорити що ці галузі, хоч і демонструють

спад за останні роки за обсягами світових залучених венчурних інвестицій, залишаються лідерами у корпоративному секторі венчурного інвестування. Пояснити це можна, здобутим значним технологічним та інвестиційним досвідом венчурних компаній, що були утворені фірмами лідерами на своїх ринках, щодо відбору, ідентифікування, інвестування перспективних технологій і проектів.

Вітчизняні ФПГ на українському венчурному корпоративному ринку значних результатів ще досягли. Серед успішних венчурних інвесторів в Україні можна назвати компанію «Техінвест» [10], яка спеціалізується на інвестуванні ранніх стадій розвитку фірм, і є партнером глобальної мережі фондів венчурної компанії DFJ, виступає співорганізатором щорічної зустрічі у Кремнієвій Долині практиків венчурного бізнесу «Silicon Valley Open Doors». Заснований за кошти компанії нано-технологічний стартап APowerCap Technologies визнано найперспективнішою технологічною компанією з країн експерименту і за 4 роки від часу отримання венчурного капіталу капіталізація фірми зросла в 12 разів.

Заслугує на увагу ще одна венчурна компанія, яка хоч і зареєстрована в Люксембурзі, працює над пошуком перспективних інтернет-проектів в Україні та інших країнах СНД, США та Європи. Компанія TA Venture [11] є генеральним партнером міжнародної конференції «IDCEE. Інтернет-технології та інновації», метою якої є організування зустрічей стартапів з венчурними інвесторами, бізнес-ангелами, проведення семінарів, конкурсів стартапів тощо.

Отже, корпоративні схеми венчурного інвестування можуть стати новим потужним механізмом підтримки вітчизняних інновацій. З огляду на актуальність розвитку корпоративного ринку венчурного інвестування в Україні, подальші дослідження автора будуть присвячені даній темі.

Список літератури:

1. Венчурний бізнес: [навч. посібник] / О.С. Кузьмін, І.В. Литвин. – К.: Видавництво «Знання», 2012. – 350 с.
2. Литвин І. В. Академічне підприємництво: досвід Стенфордського університету / І.В. Литвин // Вісник НУ „Львівська політехніка”: „Проблеми економіки та управління”. – 2012. – №725. – С. 305-312.
3. Корпоративний венчур – в центрі уваги Казанської Венчурної Ярмарки [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://innovation.gov.ru/node/16141#sthash.FxWJERFu.dpuf>
4. 5 фактів о корпоративних венчурних фондах [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://rusbase.vc/news/5facts-cvc/>
5. Корпоративні венчурні інвестиції / корпоративний венчуринг [Електронний ресурс]: Режим доступу: – <http://corporateventuresummit.ru/what-2>
6. Zenas Block, Ian C. MacMillan Corporate Venturing: Creating New Businesses Within the Firm – Harvard Business School Press – 371 p.
7. The Global Innovation 1000: Top 20 R&D Spenders 2005-2013 [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.strategyand.pwc.com/global/home/what-we-think/global-innovation-1000/top-20-rd-spenders-2013>
8. Корпоративні венчурні інвестиції в Росії [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://corporateventuresummit.ru>
9. The Top 25 VC Firms and the Top 10 Corporate Venture Investors of 2013 – [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://aonetwork.com/The-Top-25-VC-Firms-and-the-Top-10-Corporate-Investors-of-2013/?mkt_tok=3RkMMJWWfF9wsRoksqrJZKXonjHpfXw6uskWbHr08Yy0EZ5VunJEUWY3YYCS9Q%2FcOedCQkZHblFnV4KSq2sUbInoqwI
10. DFJ Global Network [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.dfj.com/>
11. TA Venture [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.taventure.com>

Литвин И.В.

Национальный университет «Львовская политехника»

КОРПОРАТИВНЫЕ СХЕМЫ ВЕНЧУРНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ ПРОЕКТОВ**Аннотация**

Исследованы теоретические аспекты корпоративного венчурига. Изучены формы организации корпоративных венчуров и венчурных фондов. Охарактеризована деятельность самых успешных корпоративных инвесторов, действующих на мировом рынке венчурного капитала, по отраслевому, географическому направлению и используемыми инвестиционными стратегиями.

Ключевые слова: схемы венчурного инвестирования, корпоративный венчуриг, корпоративные венчурные стратегии, стартапы, венчурные фонды.

Lytvyn I.V.

Lviv Polytechnic National University

CORPORATE SCHEMES OF VENTURE FINANCING PROJECTS**Summary**

The theoretical aspects of corporate venturing are investigated. Forms of organizing corporate ventures and venture funds are studied. The activities of the most successful corporate investors operating in the global venture capital market by sectorial, geographical orientation and used investment strategies are described.

Keywords: venture capital investment schemes, corporate venturing, corporate venture capital strategy, startups, venture capital funds.

УДК 139.13

КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Лозицька Ю.А., Щербина О.В.

Кіровоградський інститут Сумського державного університету

Визначено місце контролінгу в системі управління підприємством. У статті виконано аналіз існуючих визначень категорії контролінгу. Дано авторське розуміння поняття контролінгу. Зроблено висновок, що впровадження контролінгу дасть можливість приймати своєчасні й обґрунтовані управлінські рішення.

Ключові слова: управління, контролінг, облік, контроль, управлінський облік

Постановка проблеми. У сучасних ринкових умовах підприємства набувають більшої самостійності, а це, у свою чергу, передбачає принципове переосмислення таких функцій управління, як планування, облік, контроль та аналіз. Останнім часом для успішного вирішення проблем, що виникають перед менеджерами вищого та середнього рівнів управління, необхідно застосовувати принципово нові підходи для отримання та використання інформації. Так виник окремий вид системи управління процесом досягнення мети і кінцевих результатів – контролінг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність обліково-аналітичних підходів до управління набули значного поширення в країнах з розвинутою ринковою економікою в 70-ті роки минулого століття. Економісти-науковці (К. Друрі [3], Т. Скоун, Ч. Хорнгрен, Д. Фостер [12], Р. Ентоні та ін.) обґрунтували необхідність відокремлення контролінгу, його призначення, основні функції та методичні принципи організації.

В Україні розробленню вищезазначеної проблеми приділяється значна увага з боку вітчизняних дослідників Ф.Ф. Бутиця, М.А. Вархушиної, Г.А. Краюхіна, Д.С. Лозовицького [4], В.П. Пантелеев [7] та багатьох інших.

Однак на практиці лише деякі вітчизняні підприємства застосовують систему контролінгу для ефективнішого вирішення питань і проблем ведення бізнесу.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Для багатьох підприємців термін «контролінг» є синонімом терміну «контроль», а менеджери та бухгалтери часто замість плідної співпраці конкурують між собою. Це призводить до того, що вітчизняний менеджмент суттєво поступається західному рівню.

Мета статті. Головною метою даної статті є теоретичне обґрунтування засад системи контролінгу як методу управління, а також дослідження обліку та контролю як функцій управління підприємством.

Виклад основного матеріалу. В економічній літературі досить часто зустрічаються думки, що однією з функцій управління є облік та контроль. Тобто облік і контроль розглядаються як частини одного цілого. На нашу ж думку це – самостійні функції управління, то тісно взаємопов'язані. Дійсно, передбачати та правильно ставити цілі на майбутнє не можливо без належного обліку минулих та теперішніх подій. Традиційно облік розглядається як «ідентифікація, вимірювання, збір, систематизація, аналіз, розкладання, інтерпретація і передача інформації, необхідної для управління якими-небудь об'єктами» [12, с. 8]. Тобто облік як функція управління констатує наявність певних факторів у діяльності об'єкта (майно, грошові кошти, кадри, фонди, прибуток). У процесі обліку знаходять відображення в основному кількісні показники, їх формування та використання.

В.П. Пантелеев визначає параметри контролю таким чином: «контроль – це процес забезпечення